

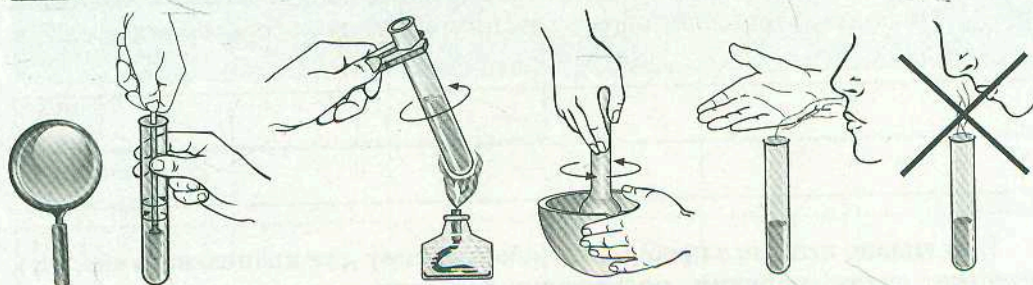
ЛАБОРАТОРНІ ДОСЛІДИ

ЛАБОРАТОРНИЙ ДОСЛІД 1

ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ФІЗИЧНИМИ ВЛАСТИВОСТЯМИ РЕЧОВИН АТОМНОЇ, МОЛЕКУЛЯРНОЇ ТА ЙОННОЇ БУДОВИ

 Неухильно дотримуйтеся правил безпеки під час роботи в кабінеті хімії!

 Вам видано натрій хлорид (кухонну сіль), кварцовий пісок, шматочки льоду, сахарозу, ванілін, ментол. Розгляньте ці речовини (за потреби використайте збільшувальне скло). Чи однакової форми їхні кристали? Перевірте, які з речовин розчинні у воді, які – ні. Чи легко їх подрібнити? Наскільки вони легко- або тугоплавкі, термостійкі? Чи мають запах?

Класифікуйте речовини за типами кристалічних ґраток, результати спостережень і класифікації запишіть до таблиці.

Речовина, її хімічна формула	Відношення до нагрівання	Запах	Тип кристалічних ґраток
Натрій хлорид (кухонна сіль), NaCl			
Кварцовий пісок, SiO ₂			
Лід, H ₂ O			
Сахароза, C ₁₂ H ₂₂ O ₁₁			
Ванілін, C ₈ H ₈ O ₃			
Ментол, C ₁₀ H ₁₀ O			

Чи вдалося вам правильно визначити тип кристалічних ґраток, ґрунтуючись на фізичних властивостях досліджуваних речовин? Перевірте свої висновки за додатковими джерелами інформації.

ДІЯ ВОДНИХ РОЗЧИНІВ ЛУГІВ НА ІНДИКАТОРИ

Неухильно дотримуйтеся правил безпеки під час роботи в кабінеті хімії!

Завдання. Розтлумачте зміст застережних знаків. Поясніть, чому вони передують інструкції до лабораторних дослідів.

Вам видано штатив з пробірками (або пластину для крапельного аналізу), піпетки, скляні палички, промивалку з дистильованою водою, розбавлені розчини гідроксидів Натрію, Калію, Кальцію, розчин засобу для прочищення засмічених каналізаційних труб, універсальний індикаторний папір, розчини лакмусу та метилового оранжевого, сік однієї з рослин (столового буряка, червоного винограду, червонокочанної капусти тощо). Виконайте досліди (за порадою вчителя – індивідуально або у складі малої навчальної групи): дослідіть, опишіть і порівняйте забарвлення індикаторів у дистильованій воді та в розчинах лугів. Для цього за допомогою скляної палички нанесіть по краплині досліджуваних розчинів на смужки індикаторного паперу. У пробірки (або заглибини пластини для крапельного аналізу) помістіть по 5 крапель розчинів лугів. У кожену пробірку або заглибину долийте по 1 краплі розчину індикатора.

Результати спостережень запишіть до таблиці.

Індикатор	Забарвлення індикатора у				
	дистильованій воді	розчині			
		натрій гідроксиду	калій гідроксиду	кальцій гідроксиду	засобу для прочищення засмічених каналізаційних труб
Універсальний індикаторний папір					
Фенолфталеїн					

Індикатор	Забарвлення індикатора у				
	дистильованій воді	розчині			
		натрій гідроксиду	калій гідроксиду	кальцій гідроксиду	засобу для прочищення засмічених каналізаційних труб
Лакмус					
Метиловий оранжевий					
Сік					

Порівняйте хімічні формули лугів і визначте, чим вони подібні та чим відрізняються. Зробіть **висновок**, яка складова структурної одиниці лугів (катіони металічного елемента чи аніони гідроксильної групи) зумовлює загальну властивість лугів діяти на індикатори. Визначте, який з індикаторів є специфічним індикатором лужного середовища.

Висновок.

ВЗАЄМОДІЯ ЛУГІВ З КИСЛОТАМИ В РОЗЧИНІ

Неухильно дотримуйтеся правил безпеки під час роботи в кабінеті хімії!

Завдання. Виконайте досліди (за порадою вчителя – індивідуально або у складі малої навчальної групи): дослідіть, опишіть і порівняйте властивість натрій гідроксиду і калій гідроксиду вступати в реакцію нейтралізації. Для цього у пробірки (або заглибини пластини для крапельного аналізу) з розчинами лугів, підфарбованих індикаторами (див. попередній дослід), піпеткою по краплях добавляйте хлоридну кислоту, щоразу перемішуючи реакційну суміш скляною паличкою до появи змін. Стисло опишіть спостереження. Порівняйте хімічні формули лугів. У висновку зазначте, чим вони подібні та чим відрізняються. Запишіть рівняння відповідних реакцій.

Спостереження.

Висновок.
